

Zorgplicht – versie maart 2018

Zorgplicht

Na de invoering van passend onderwijs op 1 augustus 2014 hebben scholen een zorgplicht om voor alle leerlingen die worden aangemeld te zorgen voor een zo passend mogelijk onderwijsaanbod. Dat betekent dat de school ¹waar ouders/verzorgers hun zoon of dochter hebben aangemeld verplicht is om een passende onderwijsaanbod te doen of een passende plek te vinden als hun kind extra ondersteuning nodig heeft, die door de gewenste school niet zelf kan worden geboden.

Aanmelding 4-jarigen

Het aanmelden van kinderen kan vanaf drie jaar. Dit moet **altijd schriftelijk** gebeuren, hetzij m.b.v. een door de school beschikbaar gesteld aanmeldformulier, hetzij via een mail.

Bij eerder aanmelden dan 3 jaar spreken we van een vooraanmelding en geldt de zorgplicht nog niet. Als ouders/verzorgers denken dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft, geven ze dat bij de aanmelding direct aan de school door.

Als ouders/verzorgers hun kind op meerdere scholen hebben aangemeld krijgt de school die de eerste voorkeur heeft bij ouders/verzorgers de zorgplicht. In het aanmeldformulier van de school wordt aangegeven op welke scholen het kind is aangemeld en welke school de voorkeur heeft. Vanaf het moment dat de school van voorkeur de schriftelijk aanmelding heeft ontvangen en er is sprake van een extra ondersteuningsbehoefte start de zorgplicht.

De school heeft vervolgens de plicht binnen 6 weken (dit zijn gewone weken, geen schoolweken) te onderzoeken (**onderzoeksplicht**) of ze de leerling met een extra ondersteuningsbehoefte passend onderwijs kan bieden en of de leerling geplaatst kan worden. Zo nodig kan deze periode van 6 weken eenmaal worden verlengd met 4 weken. Zorgplicht is dus **niet** hetzelfde als plaatsingsplicht.

Onderzoeken betekent dat de school in overleg met ouders en zo nodig met externe specialisten schriftelijk in kaart brengt wat de onderwijsbehoefte van het kind is en welke extra ondersteuning er nodig is om het kind optimaal te kunnen begeleiden. Binnen het SWV Rijnstreek adviseren wij de school een BOT (Breed Ondersteuningsteam) te organiseren, maar dat is niet verplicht.

Dit onderzoek dient de volgende elementen te bevatten (gebaseerd op uitspraken van de geschillencommissie):

- De (on)-mogelijkheden van de leerling (m.a.w. belemmerende en stimulerende factoren van de leerling)
- De (on)-mogelijkheden van de school van aanmelding (m.a.w. belemmerende en stimulerende factoren van de leerkracht, groep, school t.a.v. de betreffende leerling). Doeltreffende aanpassingen dienen zorgvuldig onderzocht te worden.
- De (on)-mogelijkheden van ondersteuning geboden door of binnen het samenwerkingsverband. Inzichtelijk moet zijn welk overleg heeft plaatsgevonden met het SWV Rijnstreek en waarom de gevraagde ondersteuning eventueel onevenredig belastend is voor de school. Dus; contact met de onderwijsspecialist van het SWV Rijnstreek is aan te bevelen.
- De wensen en verwachtingen van de ouders. Van belang is om ouders in dit traject te betrekken.
- De conclusie n.a.v. bovenstaande bevindingen.
- Schriftelijk te worden opgesteld (m.a.w. het Groeidocument kan hiervoor worden gebruikt)
- Aanmeldingsdatum en datum van besluit. Binnen 6 weken, met eventuele verlenging van 4 weken dient het onderzoek met eventueel plaatsing elders te zijn uitgevoerd.

¹ Formeel het bevoegd gezag/schoolbestuur waar de school onder valt.

Benodigde informatie t.b.v. vervullen onderzoeksplicht:

- Voor het in kaart brengen van de vereiste ondersteuning mag de school de ouders vragen om relevante informatie aan te leveren. Ouders hebben de plicht deze informatie te verstrekken.
- Indien ouders dit niet doen, kan en mag het gevolg zijn dat de school de leerling weigert toe te laten.
- Gegevens en feiten, die door andere dan de school van aanmelding zijn beschreven, mag de school, mits ouders daar toestemming voor geven, gebruiken bij de uitvoering van hun zorgplicht. Dus b.v. gegevens vanuit het groeidocument van de school van herkomst mag de school overnemen.
- Gegevens verkregen vanuit eigen onderzoek mogen uiteraard ook gebruikt worden.

Als de school na onderzoek constateert dat plaatsing van de leerling een onevenredige belasting vormt voor de school en het zelf geen passende ondersteuning kan bieden hoeft de leerling **niet** geplaatst te worden. Dit besluit moet **schriftelijk** onderbouwd worden.

De school heeft echter **wel** de plicht om in overleg met ouders een passende plek op een andere reguliere basisschool of binnen het speciaal onderwijs te regelen. Zo nodig kan de onderwijsspecialist van het samenwerkingsverband hierbij ondersteunen.

Let op: Indien er na uiterlijk 10 weken geen school is gevonden die de leerling kan toelaten, dient de school van aanmelding over te gaan tot inschrijven en het bieden van onderwijs.

Aanmelding zij-instromers

We onderscheiden twee type zij-instromers:

- Zij-instromers door verhuizing.
Als ouders hun kind schriftelijke aanmelden op de gewenste nieuwe school geldt de zorgplicht en geldt hetgeen bij aanmelding 4-jarigen staat beschreven. De leerling blijft ingeschreven op de school van herkomst totdat er een school is gevonden die bereid is de leerling in te schrijven.
- Zij-instromers door ontevredenheid over huidige school
Ouders kunnen om moverende redenen ontevreden zijn over de huidige school en hun kind schriftelijk aanmelden bij een andere school. Ook dan heeft de school van aanmelding formeel de zorgplicht en geldt hetgeen bij aanmelding 4-jarigen staat beschreven.

Als na onderzoek blijkt dat de school geen passend aanbod kan verzorgen en de school van herkomst dit wel kan, dan mag de school terugverwijzen naar de school van herkomst.

De leerling blijft ingeschreven op de school van herkomst zolang hij/zij niet is ingeschreven en geplaatst is op een andere school. Zo wordt voorkomen dat een leerling tussen wal en schip valt en eventueel thuis komt te zitten.

Zorgplicht bij zittende leerlingen

De zorgplicht is ook van toepassing als de school waar de leerling zit constateert dat er ondanks de ingezette extra ondersteuning geen passende ondersteuning meer geboden kan worden en er sprake is van een onevenredige belasting voor de school.

In overleg met ouders en zo nodig met hulp van externe specialisten heeft de school de plicht te zoeken naar een passende plek op een andere basisschool of binnen het speciaal onderwijs.

Als de passende onderwijsplek een school voor speciaal(basis)onderwijs is, zal er een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd moeten worden voordat een leerling toegelaten kan worden op de speciale (basis) school. De school die de zorgplicht heeft regelt samen met ouders/verzorgers en de speciale(basis) school dat er een toelaatbaarheidsverklaring wordt aangevraagd bij het

samenwerkingsverband. Binnen het SWV Rijnstreek is afgesproken dat de onderwijsspecialist in de rol van eerste deskundige altijd betrokken is bij de afweging en daadwerkelijk aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring

Verwijdering

De zorgplicht houdt ook in dat de school een leerling pas mag verwijderen als er een andere school bereid is gevonden de betreffende leerlingen toe te laten. Zo wordt voorkomen dat een leerling tussen wal en schip valt en thuis komt te zitten.

Wanneer geldt de zorgplicht niet?

- Als bij de aangemelde leerling geen sprake is van een eventuele extra ondersteuningsbehoefte kan een school direct overgaan tot inschrijving
- Als de school waar het kind is aangemeld of de groep waar het kind geplaatst zou moeten worden vol is. Dit moet wel duidelijk door de school zijn gecommuniceerd op bijvoorbeeld de website, in de schoolgids of in het Schoolondersteuningsprofiel en geldt dan voor alle leerlingen die zich aanmelden. Is dit niet het geval dan geldt de zorgplicht wel. Het is dus van belang om als school een consequent en transparant toelatingsbeleid te voeren wat voor ouders toegankelijk is.
- Als ouders weigeren de (religieuze) grondslag van de school te onderschrijven.
- Als leerlingen bijvoorbeeld een taalachterstand hebben en extra ondersteuning nodig hebben om deze achterstand in te lopen. Voor de bestrijding van achterstanden zijn middelen beschikbaar via de gewichtenregeling.

Voor het schrijven van deze notitie is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

www.passendonderwijs.nl

<https://www.passendonderwijs.nl/brochures/route-om-voor-elk-kind-een-passend-plek-te-vinden/>
www.steunpuntpassendonderwijs.nl

<https://www.passendonderwijs.nl/wp-content/uploads/2013/10/Stroomschema-zorgplicht-aanmelding-reguliere-po-school-PDF-114-KB.pdf>

<https://www.passendonderwijs.nl/wp-content/uploads/2013/10/Stroomschema-voor-als-de-leerling-al-op-school-zit-PDF-112-KB.pdf>

www.oudersonderwijs.nl

en uitspraken van de Geschillencommissie

<https://onderwijsgeschillen.nl/commissie/geschillencommissie-passend-onderwijs-gpo>